

Metodické usmernenie hlavného odborníka pre gastroenterológiu pre poskytovanie elektívnych endoskopických výkonov v gastroenterologickej ambulancii počas pandémie COVID-19

Účelom predkladaného metodického usmernenia je na základe aktuálnej epidemiologickej situácie výskytu COVID –19 zmeniť potrebu prioritizácie endoskopických výkonov podľa ich indikácie a usmerniť vykonávanie elektívnych diagnostických a liečebných endoskopických postupov súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pacientom s gastroenterologickým ochorením.

Cieľom tohto usmernenia je znovu zahájiť realizáciu elektívnych endoskopických výkonov, za predpokladu minimalizovania rizika šírenia infekcie ako u pacientov, tak u zdravotníkov zabezpečujúcich zdravotnú starostlivosť pre pacientov s GIT ochorením.

Asymptomatickí COVID-19 infikovaní pacienti sú zdrojom infekcie. Riziko fekálnej transmisie nie je v súčasnosti úplne jasné, je ale skôr pravdepodobné a možné. Endoskopia (diagnostická i terapeutická) horného gastrointestinálneho traktu (GIT) je aerosól generujúci výkon, a preto vyžaduje adekvátnu ochranu endoskopujúceho personálu.

Endoskopujúcemu personálu je vhodné realizovať denný skrining: meranie teploty, aktívne sa dotazovať na symptómy a možné kontakty.

Potrebné je naďalej realizovať sociálny odstup u všetkých pacientov a návštevníkov zdravotníckych zariadení (viď predchádzajúce usmernenie).

Pred elektívnymi endoskopickými výkonmi ako sú ezofágogastroduodenoskopia, endoskopická retrográdna cholangiopankreatikografia a enteroskopia je možné podľa zváženia gastroenterológa a aktuálnej regionálnej epidemiologickej situácie požadovať u pacientov testovanie na COVID-19 (výter z hltanu a nosohltanu RT-PCR). Testovanie zabezpečí indikujúci lekár. Ak je test negatívny, je možné tieto elektívne endoskopické zákroky realizovať za predpokladu, že personál použije chirurgické rúška, chirurgickú čiapku, ochranný tvárový štít, plášť, návleky na obuv a jednorazové latexové rukavice.

Pred elektívnym endoskopickým výkonom ako sú kolonoskopia a enteroskopia aborálnym prístupom postačí u pacientov realizovať anamnestickú triáž (viď predchádzajúce metodické usmernenie) a meranie teploty pred výkonom. Ak sú triáž a meranie negatívne, je možné tieto elektívne endoskopické zákroky realizovať za predpokladu, že personál použije chirurgické rúška, chirurgickú čiapku, ochranný tvárový štít, plášť, návleky na obuv a jednorazové latexové rukavice. V prípade realizácie kolonoskopie a enteroskopie aborálnym prístupom je potrebné, aby aj pacient mal chirurgické rúško.

Ak je RT-PCR test, resp. anamnestická triáž s meraním teploty pozitívna, je potrebné endoskopický elektívny výkon odložiť. V prípade, že toto nie je možné, mal by byť endoskopický zákrok realizovaný formou hospitalizácie na špecializovaných pracoviskách v nemocničnom zariadení (fakultné, univerzitné nemocnice a národné ústavy), kde je potrebné takýto elektívny endoskopický výkon vykonať s použitím nasledovných osobných ochranných prostriedkov (OOP): jednorazová chirurgická čiapka, dvojce jednorazové latexové rukavice, respirátor (FFP3, ak nie je k dispozícii je možný i FFP2 respirátor), ochranné okuliare, ochranný tvárový štít, návleky na obuv a vode odolný plášť (poprípade je možné použiť jednorazovú lekársku ochrannú uniformu). Pred použitím OOP je potrebné, aby si personál osvojil ich správne používanie, ako aj správne umývanie rúk a ich dezinfekciu podľa manuálov, ako je uvedené nasledovne:

Postup správneho používania osobných ochranných pomôcok:

<https://standardnepostupy.sk/files/200000198-92e5492e56/Osobne%20ochranne%20pomocky-1.pdf>

Postup pri umývaní a dezinfekcii rúk:

<https://www.ruvzpd.sk/covid-19-dokladne-umyte-ruky-ochrania-zdravie/>

Po každom endoskopickom vyšetrení je potrebné vykonať dôkladnú dezinfekcia povrchov podľa epidemiologických usmernení.